

Poljoprivredna stručna služba Negotin

MART, 2009.

Autori: stručna služba Poljoprivredne stručne službe Negotin
dr. Dimitrije Prvulović, dipl.ing. Zorica Petkanić,
dipl.ing. Nenad Ilić, dipl.ing. Vladica Gavrilović, dipl.ing. Dejan Stefanović,
dipl.ing. Dragan Radosavljević, ing. Teodor Prvulović

Preporuke hibrida kukuruza i suncokreta za prolećnu setvu 2009.godine na osnovu rezultata prošlogodišnjih oglada

Prethodna proizvodna 2007/2008.godina ostaće u našem kraju upamćena kao jedna od, po ostvarenim prinosima, od najboljih godina. Prinosi svih ratarskih kultura bili su iznad višegodišnjeg proseka. Međutim, kako to obično kod nas biva, kada dobro rodi bude mala cena. Prosečni prinosi najzastupljenijih ratarskih kultura u Borskom okrugu bili su sledeći:

- pšenica 4.500 kg/ha
- ječam 5.000 kg/ha
- kukuruz 4.500 kg/ha
- suncokret 2.250 kg/ha

Upravo iz ovih razloga, Poljoprivredna stručna služba Negotin, kao regionalna poljoprivredna stanica, postavlja ogledne sa ratarskim kulturama širom Borskog okruga, kako bi direktno na terenu pratila ponašanje određenih ratarskih kultura u uslovima koji trenutno vladaju u našem kraju i kako bi sumiranjem dobijenih rezultata dala preporuke poljoprivrednicima koje sorte i hibride da seju narednih godina.

Na sledećem primeru prikazaćemo neke hibride kukuruza i suncokreta iz naših oglada, selekcije iz Novog Sada i Zemun polja, koji su se protekle godine najbolje pokazali. Ujedno preporučujemo iste hibride za prolećnu setvu 2009.godine, uz konstataciju da je na izvedenim ogledima primenjena kompletna agrotehnika.

KUKURUZ

selekcija Novi Sad

hibrid	prinos
NS 3014	8.2 t/ha
NS 4015	9.1 t/ha
NS 640	9.0 t/ha
NS 6010	9.7 t/ha

selekcija Zemun polje

hibrid	prinos
ZP 341	5.40 t/ha
ZP 434	5.65 t/ha
ZP 677	5.85 t/ha
ZP 684	5.65 t/ha

Sadržaj:

Ratarstvo	1
Voćarstvo	2
Zaštita bilja	3
Tehnologija	4
Stočarstvo	5

Svi navedeni hibridi mogu se uspešno gajiti i u ravničarskom i u brdsko-planinskom predelu našeg regiona, mada zbog kraće vegetacije u brdsko-planinskom delu preporučujemo gajenje hibrida NS 3014, NS 4015, ZP 341 i ZP 434 dok ostale treba gajiti u ravničarskom delu ili pored reka.

SUNCOKRET**selekcija Novi Sad**

hibrid	prinos
NS H 45	2.5 t/ha
NS H 111	2.8 t/ha
NS H Bačvanin	2.7 t/ha
NS H Šumadinac	2.6 t/ha

selekcija Zemun polje

hibrid	prinos
Alvaro	2.40 t/ha
Altesse	2.35 t/ha
Allium	2.20 t/ha
Albatre	2.30 t/ha

Iz priloženog možemo da vidimo da su rezultati prinosa ovih hibrida daleko veći od prosečnih prinosa dotičnih kultura u Borskom okrugu, pa samim tim ih preporučujemo za gajenje u narednom periodu u našem kraju.

Radi dobre i kvalitetne pripreme zemljišta za prolećnu setvu, trebalo bi da poljoprivrednici svoje njive poru krajem novembra ili početkom decembra meseca. Nije dobro orati u proleće jer prolećno oranje smanjuje prinose 30-40 %. U proleće treba nedelju dana pred setvu rasturiti mineralno đubrivo u količini od 300-400 kg/ha NPK i to đubriva sa manjim sadržajem N a sa većim sadržajem P i K. Zatim treba tanjiračama ili setvospremačima izvršiti predsetvenu pripremu zemljišta. Setvu kukuruza treba obaviti u periodu 25. mart - 10. april, a setvu suncokreta u periodu 10. - 25. april.

Jabuka - stubasti tip

Jabuka stubastog tipa rasta privlači pažnju već duži niz godina kako oplemenjivača tako i proizvođača. Poslednjih godina sve je više interesovanja voćara amatera za jabukama stubastog tipa. Stubaste forme jabuka kod nas još nisu zaživele u plantažnim zasadima i koriste se isključivo u dekorativne svrhe. Rodonačelnik ovih sorti jeste sorta „vajdžek“ (*Wijcik*) koja je otkrivena još 1969. godine u Kanadi kao spontani mutant sorte „mekintoš“ (*McIntosh*).

Stubaste jabuke se odlikuju vrlo slabom bujnošću i omogućuju vrlo gustu sadnju kojom se može postići i do 10.000 biljaka po hektaru. Pogodne su za gajenje u saksijama i kao ukrasne biljke na okućnici, a takođe otvaraju mogućnost unošenja oprašivača u jednosortne zasade jabuke (obzirom da je jabuka stranooplodna biljka). Voćke se gaje bez naslona sa rastojanjem u redu 50-60 cm, a između redova 50-120 ili više zavisno da li se sade u sistemu jednoreda, ili višereda kao dvored ili tored, kao i od načina obrade zemljišta (kod ručne obrade može biti uže rastojanje, a ako je mašinska prilagođava se radnom zahvatu mašine). Njihova osnovna karakteristika je da formiraju uspravnu kordunicu koja se prirodno ne grana..

Rod donose na kratkim rodnim grančicama koje su raspoređene duž cele kordunice. Pokazuje minimalne potrebe za rezidbom koja se svodi na uklanjanje sporadično obrazovanih letorasta dužih od 10 cm. Nema karakteristiku obrazovanja letorasta, izuzev ako to nije nečim isprovocirano (prekraćivanjem kordunice, njenim oštećenjem ili napadom parazita). Sve radne operacije obavljaju se sa zemlje obzirom da visina voćaka ne prelazi 3 m. Visina kordunice zavisiće i od bujnosti podloge (M9, M26 ili M106). Tako na primer na podlozi M26 visina ne prelazi 2,5 m. Na stvaranju sorti jabuke stubastog tipa rasta radi se i u Srbiji, pa su tako stvorene neke vrlo atraktivne selekcije ovog tipa crvenog, žutog i zeleno obojenog ploda na Poljoprivrednom fakultetu u Novom Sadu.

Pored stubastog tipa jabuke i druge vrste voćaka male bujnost se pokazuju interesantnim za voćare amaterne, kao što su stubasta kruška, patuljasta kruška, patuljasta breskva, patuljasta nektarina i stubasta trešnja.

KOROVI SE BUDE

Mart je mesec u kome najčešće dolazi do kretanja vegetacije pa samim tim i do nicanja i porasta korova koji su jedan od faktora koji utiče na prinos i kvalitet zrna pšenice pa je stoga veoma bitno na vreme delovati kako bi redukovali populaciju ovih biljaka.

Pšenica koja je posejana u optimalnom roku nalazi se u fazi bokorenja do pojave prvog kolenca, a to je i faza u kojoj možemo razmišljati o suzbijanju korova jer upravo u ovom periodu mogu se primeniti većina za tu namenu registrovanih herbicida.

Međutim, da bi krenuli u njihovo suzbijanje neophodno je da se ostvari još jedan uslov, a to je prisustvo korovskih biljkaka na samoj njivi.

Poljoprivredni proizvođači bi trebalo izaći na svoje parcele i ustanoviti prisustvo korova kao i najzastupljenije korovske vrste. Na osnovu spektra korova i fenofaze u kojoj se pšenica nalazi izvršićemo odabir herbicida potrebnog za njihovo suzbijanje.

U slučaju da su na njivi prisutni jednogodišnji širokolisni korovi kao i palamida mogu se primeniti preparati na bazi 2.4 D (Monosan herbi, Maton, Esteron, Lentemul, Moto i sl.) koji uspešno suzbijaju većinu pomenutih korovskih vrsta ili preparati kao što su: Lontrel 100, Avalon, Cambio, Granstar 75 WG, Laren isl.

U slučaju da je na parceli prisutna Galium aparine (lepuša, bročika) koristićemo jedan od preparata kao što su: Secator, Arrat, Lintur, Grodyl, Starane i sl.

Podsećamo poljoprivredne proizvođače da pre upotrebe svakog preparata obavezno pročitaju uputstvo za primenu jer u njemu mogu naći sve potrebne informacije vezane za primenu preparata.

KOVRDŽAVOST LISTA BRESKVE

Sa kretanjem vegetacije kreću i voćke u novu vegetacionu sezonu a među njima i breskva čiji su pupoljci već nabubrela tako da se svakoga dana očekuje pojava liske (zelene tačke). Podsećamo voćare da je to i kritičan period u borbi protiv prouzrokovala kovrdžavosti lista breskve (*Taphrina deformans*) pa zato preporučujemo da se u ovoj fenofazi obavezno izvrši tretiranje breskve jednim od sledećih preparata: Dakoflo 720, Delan 700WG ili Ciram S 75. Ovaj tretman bi trebalo ponoviti nakon nekoliko dana kako bi se zaštitili listovi koji se nisu otvorili prilikom prvog tretmana.

Organska poljoprivreda

Da bi se na jednom području zasnovala organska poljoprivredna proizvodnja, ona mora ispunjavati precizno definisane uslove. To su izolovanost zemljišnih parcela, stočarskih farmi i prerađivačkih kapaciteta od mogućih izvora zagađenja, zatim odgovarajući kvalitet vode za navodnjavanje, te usklađen razvoj biljne i stočarske proizvodnje i osposobljenost stručnjaka i proizvođača za organsku poljoprivredu uz obavezu stalnog inoviranja znanja

Osnovni cilj organske poljoprivrede je proizvodnja hrane visokog kvaliteta (visoke nutritivne vrednosti), razvoj održive poljoprivrede uz očuvanje ekosistema, održavanje i povećanje plodnosti zemljišta preko uzgoja mahunarki, primene zelenišnog i stajskog đubriva ili biljaka sa dubokim korenem u višegodišnjem plodoredu i dodavanje kompostirane ili nekompostirane organske materije u zemljište. Podrazumeva se maksimalno korištenje obnovljivih izvora energije, održavanje genetske raznovrsnosti agro i ekosistema i zaštite životne sredine, smanjenje svih oblika zagađivanja koji mogu da budu posljedica poljoprivredne proizvodnje kako bi se stvorili uslovi za zadovoljenje osnovnih životnih potreba poljoprivrednih proizvođača, sticanje odgovarajuće dobiti i zadovoljenja sopstvenim radom.

Hrana proizvedena po principima organske poljoprivrede je bezbedna od prisustva bilo kakvih veštački sintetizovanih materija pa i pesticida. Osim toga omogućava i ishranu proizvodima više nutritivne vrednosti od onih iz konvencionalne proizvodnje. Tako 12-godišnja istraživanja u Nemačkoj pokazuju značajno viši sadržaj minerala u organskim proizvodima i to posebno kalijuma i gvozdja, a takođe i viši nivo magnezijuma, fosfora i vitamina C. Do sličnih rezultata se došlo i u Americi, gdje je utvrđeno da je bilo čak do 63% više kalijuma, za 73% više gvozdja, 125% više kalcijuma i za 60% više cinka od količina u proizvodima konvencionalne proizvodnje. Različite studije pokazuju i značajno veći sadržaj suve materije, što znači višu koncentraciju hraniva po jedinici mase i bolji kvalitet za prerađivačku industriju.

Protivnici organske poljoprivrede tvrde da su organski proizvodi znatno skuplji od onih iz konvencionalne proizvodnje. To je istina samo ako se gleda površno. Više cene organskih proizvoda su pre svega posledica većeg angažovanja radne snage koja je u razvijenim zemljama veoma skupa, a s druge strane na tržištu su ovi proizvodi deficitarni, što sigurno utiče na visinu cena. Međutim ako se sagleda dublje, cene proizvoda iz konvencionalne proizvodnje su daleko više od onih koje mi direktno plaćamo, pa tako i od cena organskih proizvoda. Tu konstataciju opravdava tvrdnjom da se u obzir ne uzima cena lečenja ljudi, a ona je samo u 1996.g. u Velikoj Britaniji iznosila 2,34 milijarde funti, odnosno 208 funti po hektaru obradive površine, a oko 120 miliona funti godišnje se izdvaja za čišćenje vodotokova od pesticida. Pojava BSE je koštala 4,5 milijardi funti, ne računajući emocionalne i fizičke traume obolelih ljudi i njihovih porodica. Konačno većina živih bića zavisi od zemljišta, ali postoji zabrinjavajući trend erozije zemljišta i smanjenja njegove plodnosti. Erozija je glavni problem u konvencionalnoj poljoprivredi i rezultat je tehnologije gajenja biljaka. Serije eksperimenata upoređivanja kvaliteta zemljišta pod organskom i ne-organskom proizvodnjom u SAD pokazuju da će sav površinski sloj zemljišta u reonima sa savremenom proizvodnjom biti izgubljen za 50-100 godina ukoliko se obrada tog sloja zemljišta ne poboljša. U sistemima organske proizvodnje obrada zemljišta minimizira eroziju korištenjem pokrovnih useva i zelenišnog đubrenja.

Bilo kako bilo, trend kupovine organskog pokazuje ekspanziju.

Značaj pravilne ishrane

(Nastavak iz prošlog broja)

Organizam životinja se neprekidno troši. U njemu se odvijaju stalni procesi oksidacije. Da bi se ti procesi održali na nivou fizioloških potreba, organizmu je redovno potrebna hrana. Poremećaj u tom sastavu i odnosu dovodi i do poremećaja u funkcijama.

Intenziviranjem stočarske proizvodnje i željom za što većom produktivnošću domaćih životinja, sve više dolaze do izražaja razne nepravilnosti u ishrani stoke.

Načesto je slučaj da životinje hranom ne dobijaju u dovoljnim količinama samo neke sastojke, čiji nedostatak dovodi do oboljenja životinja, ili smanjenja produktivnosti.

Ovakva nepotpuna ishrana ne zapaže se odmah, već kroz određeno vreme dolazi do pojave i patoloških stanja. U praksi se najčešće sreću pojave nedovoljne ishrane u odnosu na sadržaj u hrani **belančevina, minerala i vitamina**.

Slika 1. Vitamini su neophodni za pravilan razvoj

Vitamini

Vitamini – I ako sami ne ulaze u metabolizam životinjskog organizma, vitamini igraju izvanrednu ulogu u njegovoj regulaciji i predstavljaju važne biokatalizatore. Nepovoljna vitaminska ishrana dovodi do najrazličitijih patoloških stanja kod raznih vrsta i kategorija domaćih životinja.

Tu se najčešće radi o vitaminima A, B, D, i C.

Njihov nedostatak dovodi kod životinja do steriliteta, pobačaja, rađanja slabe i za život neposobne mladunce, povećanog procenta oboljenja i uginjavanja podmlatka, itd.

Pravilno sastavljenim obrokom izbegavaju se avitaminoze i posledice koje one izazivaju na zdravlje i proizvodne sposobnosti životinja.

POLJOPRIVREDNA STRUČNA SLUŽBA

ul. Bukovski put bb

19300 Negotin

Telefon (019) 543-377

Fax (019) 542-741